

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	10 frt. o. é.
Félévre	5 " 50 kr.
Évnyelvre	3 " "
Egy hónapra	1 " "

Szerkesztői szállás:

belső szénutca 131. szám.

Kiadó hivatal:

középutca Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22.) Haasenstein és Voglernél (Neuer Markt 11. szám.)

Pesten: Zeisler M. (Király utca 60. sz.)

Nyitási cikkek

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez címzendők. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

Előfizetési felhívás

a

„K. KÖZLÖNY”

1870-ki XV-dik évfolyamára.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Egész évre	10 frt. o. ért.
Félévre	5 " 50 kr.
Évnyelvre	3 " "
Egy hónapra	1 " "

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutcai könyvkereskedésébe) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Adakozások

a Kolozsvárt felállítandó

honvédeknek karra.

Tekintetes Tamás János kolozsvári lakos, a honvédeknek javára 10 frtot a kertleti parancsnokához beküldvén, ezen hazafias adakozásáért nyilvános közönet mondatik.

Pest, márc. 14. 1870.

(B.) Lezajlott a rokkant honvédek özvegyeik és árvaik ellátása feletti vita.

Azt, hogy az 1848/9 ki szabadságharcban elesett, vagy dologtehetetlenné vált honvédek özvegyeit, árvaikat a még élő rokkant honvédek segítségével kötelezzék, senki sem vonta kétségbe, s így csak a segélyezés módja felett folyt a vita.

Mégis mily özönrel folytak a baloldal szónokai szájából a kormány és a jobboldal elleni gyanúsítások.

Nagy súlyt látszottak fektetni a baloldali szónokok arra, hogy a honvédeknek nem kegyadomány kell, hanem tett szolgálatokért csak igéretet váltja be az ország, a midőn az ország pénztárából gondoskodik ellátásukról.

De ki merné azt állítani, hogy a midőn önkéntes adakozás útján járulnak a haza polgárai a honvédek segélyezéséhez, az nem lesz tisztább ki nyomata az ország haláljának, mintha azt a ház megszavazva ahoz akarják ellen járulni kénytelenek lettek volna azok is, kik épen a honvédek által vívott harcokban ellenük, s így az általuk védett elvek ellen harcoltak.

En, résemről, mint honvéd is, szívesebben fogadnám az elismerés filléreit, mint az erőszakkal behajtott adóforintjait.

Mitán már ma a ház nagy többsége, melölve lvánka indítványát s elfogadva Gajzágó Salamon napirendre.érést javalló indítványát, ezáltal megnyitja a tér, nem más, hanem a magunk ereszényére hivatkozni; alig lehet kétség, miszerint jobb- és baloldal vállelve fognak közreműködni, hogy a miniszterelnök úrnak azon nemes törekvése, hogy az 1848/9 diki harcosainak ellátassanak, el legyen érve.

Ha a törvényhatóságokban teljes lelkesedéssel karolják fel az ügyet a befolyásos egyének, a siker el nem maradhat, mert van példa rá, hogy egy megye e célra 50,000 frtot gyűjtött; ha e példát követi minden megye, rövid időn nem lesz a hazában tehetetlen honvéd s honvédcsalád, mely ellátásra lévén szorulva, kellő segélyben ne részesülne.

Igaz tehát, hogy a kongó phrasisták korszaka lejárt; de bekövetkezett a tettek ideje, midőn az elmondott nagy szavakat be kell váltani.

Szombaton s ma folyást áradozott a szó a beszéltésre följegyzett szónokok ajkáról, de újat alig mondott valaki; a jobboldal részéről gazdálkodtak az idővel, kevesen beszéltek.

A szavazás eredménye volt, hogy Gajzágó indítványa fogadtatott el — körülbelül 70 szavazattal többséggel.

Holnap a honvédelmi min. budgetjének hátra lévő részei lesznek napirenden.

Észrevétel

a czélszerűbb szamosvölgyi vasútra.

A „K. Közlöny” 26-dik számában a „czélszerűbb szamosvölgyi vasútról” irt cikkek felett elgondolkozva, csodálkoztam azon merész phantasián, melylyel a javasol bir, mert az ajánlott magyar-láposi vonalat csak is ezzel lehet illusztrálni, okokkal motiválni nem, s még kevésbé bármely számító és kutató emberrel elfogadtatni.

Előlegesen, noha már többször voltak közölve, czélszerűnek látom felvilágosítani az olvasót a tervezett szamosvölgyi vasútvonal tárgyalásairól.

Elsőben a szatmár-szinyér-váralja, erdőszáda-nagy-somkut, toplicza-lemény-dézi vonal lett elfogadva, de egyfelől a kis-nyiresi hegy nem annyira magassága, mint szélessége és a békizonyult kiviteli költségek nagysága miatt, másfelől, hogy az építendő vonal minél több érdeknek feleljen meg, az iménti tervezet elvetetett és az erdőszáda, sülelmed-zsibó-dézi útvonal lön megállapítva.

Azt állítja író, hogy az elfogadott vonal stratégicus szempontból jelentéktelen, kereskedelmi tekintetben pedig deficitell járna.

Ugyan milyen stratégicus hely az általa ajánlott útvonal, melynek magas hegyei között elnyúló keskeny völgyein Urbán gyalog katonái sem tudtak keresztül vergődni, hol egy sereg egy pár hét alatt éhen halhat, ágyui pedig oda vezethetnek. A kereskedelemre nézve pedig valóságos crida, hisz oly alant áll már a természeti vad helyzeténél fogva is, hogy még reménye a jövőhöz is csak század mulva lehet.

Hogy Szatmártól Dézsig mi terem, azt indítványozó nem akarja tudni, pedig mi vidékiek tudjuk, hogy az ajánlott vonalon hariska, gomba, zab, továbbá eger- és nyárfaterem, egybeféle gabonát az ajánlott útvonal összes községei nem teremnek, onnét nincs mit kihozni, de kell bevinni.

Ha pedig a számokat vesszük bizonyítékoknak, a vonalak hossza így áll:

A szamosvölgyi Ujfalusi-féle consortium által megállapított vonal 20 1/2 mértföld, mindenütt a Szamos folyó balpartján vezetve, az ajánlott vonal hossza pedig 27 1/2 mértföld, tehát 1/2 részszel hosszabb. E felett a Felső-Bánya, Bajfalu, Csernefalva, Magyar-Lápos, Felső-Szőcs, Lárka, Felső-Egres közötti hegyeket okvetlenül keresztül kellene futni, mi a kiadást bizonyosan még fél költséggel szaporitáná.

És mit nyerne akár a kereskedelmi, akár az utazó közönség, melyek végpontja Szatmár-Dézs, azon vonalon, melynek még lerakó helye sincs; más bizonyára nem: mint hogy útja ok nélkül 7 1/2 mértfölddel több időbe és pénzbe kerülne; ok nélkül mondom, mert:

1. Szinyér-Váralját így is érinti a szatmár-zsibó-dézi vonal.

2. Nagy-Bánya és Felső-Bánya egy szárnyvonallal lesz összekötve.

3. Bajfalu garbonáti fürdő kénsavas kútjai alig egy pár vendéget képesek ellátni, nyári száraz időben pedig, ha csak a beteg vasúton magának kénsavas vizet nem hozat, nem fürdik, mivel a kútak egészen kiapadnak.

4. Csernefalva porcellánnak való sárga agyagja nem állja ki a versenyt a nagy-bányai fazakas agyaggal. A hatalmas sziklaforrást az udvari malom zugója képezi, hol az indítványozó fürdeni szokott.

5. A brébfalvi határon található kövalóságos mészkő, de a fa kevés volta és drágasága miatt azt itt nem égetik, de ha égetnék is, piacra való kiszállítása roppant terhes.

6. Magyar-Lápos, Kö- és Dánpataka határan levő összes tölgy nem fedezi a vidék szükségletét, annyira, hogy a tölgyfa drágasága miatt bikkfából kéntelenek építeni. Az oláh-láposi vaskohászat pedig oly gyenge lábon áll, hogy ez előtt egy pár évvel a lét és nem lét kérdése között lebegett, a vas aczélessága miatt, s ha tudná a kormány, hogy az ottani telepbe befektetett roppant tőkét másképpen miként kamatoztathatná, bizonyosan felhagyna a vasgyártással.

7. Felső-Szőcs bükkdeszkáit hacsak állás- vagy kerítéseknek nem használná, egyébre feldolgozni nem fizeti ki magát.

A tökési havas pedig csak úgy áll, hogy alig bírja előállítani saját kincstári szükségletét, a láposi asztalosok műhelyén, noha közel van Tökés, azért beszercei deszka van, mivel a tökési deszka igen göcsös és drága, másféle fája pedig oly kevés, hogy maga a kincstár faszükségletét maganzók erdejéből fedezi.

Az említett vízi csatornán fát csak szállithatna, de jelenben nem szállít.

A kender- és lentermésre nézve pe-

dig csak annyit mondom, hogy saját szükségletét alig képes fedezni, és a szükséges többletet a szepességi vászon pótolja.

8. Felső-Egresről: na itt nyomtatási hibának kell lenni, vagy pedig két lapot fordított a szedő, mint az egyszeri pap a bibliából: mert a kecsketenyésztés helyett, melynek büréből jó kordován készül (ezen előnyt kifejejtette az író), hamuszir gyártást irt, a vadkan és őzeknek helye, az elrajzott méhek hazája lett.

A múlt év nov. havában is volt azon rengetegekből (?) egy nagyszerű hajtvadász, a három napi fáradalom eredménye és nélkülözések jutalma egy róka és két nyul lett és egy szelid eltévedt disznó, vadkan helyett esett áldozatul, mit az igaz, ha nem is ették meg, de meg kellett fizetni.

9. Vajjon a felőri Szamosóter mennyivel gazdagabb a Déztől Szatmár felé nyuló Szamos terinél? úgy tudom, semmivel.

De tegyük fel azt, hogy az indítványozó állításainak minden pontja való és úgy van, mint állítja, még akkor sem állhat meg javaslata, mert:

A kapnik-stimbulyi-tökési völgyoszorosok és nem Egres, hanem Felső-Ilosva felett emelkedő Czibles sziklavárai (melynek a tenger színe feletti magassága 7,500 láb) emelkednek, olyanok, hogy azoknak léghezamos völgyein caniculában is oly éles zephyr lengedez, hogy a gyenge tüdőjű utas még bundában sem állaná ki reszketés nélkül az út fáradalmát.

De az indítványozó magas lelkesedésében azt, úgy látszik, egészen elfeledte, hogy Felső-Szőcs, Egres, Felső-Ilosva környékén a hó rendes magassága egy öl, sőt 14 láb is, hogy gyakran a lóhatóni közlekedés is napokig meg van akadva, mit csinálna itt a vonat, mint egész télen vagy vesztegelne, vagy irtóztató költséggel folytonosan hányatná a havat.

A további előny, mivel az író ajánlja a czélszerűtlenebb szamosvölgyi vasutat a Lápos mentén, az már merő poezis, mert mik egyebet fakalánnál és magyarófa vesszőből készült töltőnél nem kapunk és nem is ösmerünk, mert faedényekkel Beszterce és Naszódvidéke lát el, tüzelő ölfa képeben pedig hébe-hoba az Ilosva pataka hoz le egyegy darab borona fát. Az Ujfalusi-féle consortium által megállapította szamosvölgyi vasútnak vonala igen bölcsen van felfogva, mert érinti a Szilágyi azon részét, a mely mézet, viaszt, tejet, turót, gyapjút, dohányt, kenyeret, húst, bort, fát ad. Mindkét oldalán mint az erek úgy mennek rá a vonalra az állam- és országos utak, holott ha Lápos mentén menne a vonal, olyan volna, mint a jobbról gutta ütött ember, mert keletről egyetlen útvonal sem menne rá, mivel a mármarosai havasok teljesen elrekesztik a közlekedést.

De még azt is mondhatom, hogy a javasolt vonal Láposvidékét egészen megölné, a szamosvölgyi vasút pedig rá nézve roppant előnnyel bírand, mert ott pénzt másból nem csinálhatni, mint gabona, só, szén beszállítása által, és a vas és vaskőfuvarozásából, tehát azon a jelenben fuvarból élő emberek kenyerét venné ki közékből, holott a szamosvölgyi vasút minden erecskét mozgásba hozna és szorgalmukat fokozná, jövedelmöket megkétszerezné, mert a macskamező-galgói útvonal alig esne a vaspályától 4 mértföldre.

Azt hiszem, ezen kézzelfogható igazságok meggyőzik az érdekelteket a felől, hogy legcélszerűbb a szamosvölgyi vasútvonal.

Pest, márc. 15. 1870.

(r. l.) Tegnapi heves viták folytak az osztálytársaságban.

Az első, második és negyedikben szőnyegre kerültek többi között a civilista főlemeléséről, a központi hivatalnokok nyugdíjáról, a pesti Lloyd-társulat és tőzse építendő házainak adni szándékolt kedvezményről, t. i. husz évi adómentességről stb. szóló törvényjavaslatok.

A legutóbbi különösen zajos tanácskozás tárgya volt, s csak egy szóttbbséggel ment keresztül.

Feltűnt, hogy a baloldal tagjai ezen osztálytársaságban nem jelentek meg. Miért tették ezt? annak okát eddig még nem tudjuk.

Az ellenzék szintén tegnapi konferenciáján az első tárgyat a honvédségsegélyezés képezte.

A határozat, melyben megállapodás történt, a következő:

„Ámbár a kör, a honvéd-rokkantak, árvaik és özvegyeikről leendő gondoskodást, magán adakozás által — ha mindjárt nagyobb mérvben történne is az — semmiesetre sem tekinti megoldottnak, s el van határozva e részben, minden alkalommal törvényhozási intézkedést sürgetni, mindamellett, egyelőre, addig is, míg sikerülni fog neki érvényt szerezni ezen törekvéseinek, nem tagadandja meg a támogatást, magán adakozások által, ha erre felszólítatik — mire, bir szerint, kilátás van — és ha az életbeléptetni szándékoltt rendszabályok czélszerűségéről meggyőződük, s a gyakorlatias ügyet valamint eddig, ugy eszentul sem tekintendi pártkérdésnek; tagjai tehát mint magán-emberek, épen ugy, mint eddig, jövőre is hozzá fognak járulni, és a megindított aláírásban erejük- böz képest részt veendnek.”

Mondják, mikép az országgyűlés mindkét pártjának tagjaiból közös bizottmány készül alakulni, a mely a bejövendő adakozások kezelése és kiosztása iránt intézkedni fog.

Eddig körülbelül 65,000 frt iratott alá e szent czélra.

Nem tudjuk, miként értelmezik az illetők „a kezelés és kiosztás” iránti intézkedést?

Mi — részünkről — nagyon hibás eljárásnak tartanók, ha ezen „kezelés és kiosztás” körül ugyanazon módor követelnék, melyet már a koronázási kegyadomány kiosztása alkalmával — fontos okoknál fogva — nem helyeselhattunk.

Itt nem lehet szó a honvéd-rokkantak özvegyeik s árvaik egyszer mindenkorra leendő kielégítéséről — miként múltnyelven szokták mondani abfertigungról — hanem csak az lehet a kitűzött cél, hogy azoknak, kik a hazáért vérüket ontották — inség esetében — utolsó napjaikról, agg korukról, tehát éltük fogytáig történjék köteleesség szerű gondoskodás, valamint özvegyeikről szintén, árvaikról pedig addig, míg keresetképesekké lesznek.

Es e célt, a pillanatnyi segélyezéssel nem érjük el.

Mi következne ismét, ha megint az abfertigung rendszeréhez nyulnánk?

Talán nagy nyomort enyhítene a nyújtott segély, ezt nem akarjuk kétségbevonni, de a begyűlt összeg csakhamar elfogyna s az inség csak pillanatnyilag távolíthatná el, de nem örökre.

A honvéd-rokkantak, özvegyeik és árvaik számára — nézetem szerint — tökélt, hatalmas tökélt kell teremteni, s annak kamatait felhasználni míg csak egy honvéd él, és ha ez is elhalt már, az összes vagyont valamely hazafias célra szentelni. Es hiszem, mikép most ezen út fog követettni.

Néhány szó iparosainkhoz.

I.

(r.) Nem rég olvastam a lapok hasábjain: a kolozsvári cipészek egy része egyesülni akar, a végül, hogy összetett munka- és pénzerővel, a hazai iparnak az ágát, keresetük arányához képest nagyban fűzzék.

Tehát oly hosszú idej töltéség után valahára reformteljes törekvések mutatkoznak, mi által egy lépéssel közelebb jutunk a nagy célhoz, melyet mielőbb elérünk a hazai iparra nézve csaknem életkérdés.

Vajha korábban fogtunk volna munkához! Korábban végezhetünk volna!

Jól emlékszem, ez előtt mintegy 58 esztendővel, mint fiatal iparos, sokszor megjelentem az országgyűlési karzaton hallgatóként. Már akkor élénk részvételt szoltak hozzá hazánk jobbja elhanyagolt, pangó állapotban lévő kereskedésünk- és iparunkhoz. Magyarország nem élhet meg, nem lehet virágzó, ha kizárólag nyerstermeléssel foglalkozik, hogy vagyonos legyen és a többi civilizált európai államokkal versenyrezhessen, szükséges: hogy a nemesítő ipart virágzásba hozza, mondák ottan és mindnyájan meg voltak győződve, a szavak valósága felett: „tenni kell, tenni, még pediglen gyorsan, erőlyesen, különben nemzeti önállóságunk, mivelődésünk, az anyagi és szellemi gyarapodás biztosítva nem lehet.”

„Mindenekelőtt pedig iparszabadság, szabad verseny!”

Szép mondások voltak biz azok, de nagyban hasonlítottak a pusztai hangokhoz.

Mikor egy czéhgyűlésen idehaza föl szólaltam, hogy ez eszmének népszerűséget szerezzen, a magamét is elvesztettem, ellenségeknek tartottak s kevésebe mult, hogy a hivek féltékenységekben nem excommunicáltak.

A városokon úgy, mint a megyéken, meg sem mochezantak a czehek, hogy e szép szavak érvényesítésére csak egy lépést is tegyenek, sőt ellenkezőleg erős reactio fejték ki az újítási törekvések ellen, és így kénytelenek voltak mi is a többség mellé csatlakozni. A lakatos tovább folytatta munkáját rozsdás, kopott ráspolyával, a szabó, a cipész nyugodtan darabolta, faragta anyagját, s az ács, a kőműves fontos arccal tüprekedett, hogy a falat „winklibe” hozza, s ha két napig dolgozott a mester, a harmadik napot gondtalanul tölté el szőlőjében a komával, kománéval s a jó sógorokkal. Boldog idők voltak azok! sohajt föl még most is némely kortársam, kinek a jó ég megadta vele együtt a hetvenes éveket is megérni! A közönség megfizette munkájukat. Még pedig pazzarral. Mert kénytelen volt hozzánk fordulni; mi pedig producáltunk olyat, a milyet tudunk. Hogy aztán minő gúnymosolylyal reflectáltak róla alkalmoszerűleg a külföldi szakértők, azt tán szükségtelen is mondanom.

De, hát miért sorolom én elő ezeket az ódon dolgokat? Mi köze van önöknek a régi országgyűlésekkel és fejtelenn, izléstelen productiókkal? Vessünk fátolt a multakra!

Nem úgy, uraim! Engedjék meg az öreg iparosnak, hogy kimondja: ha jelenlegi állapotunk nem oly kedvező, minőnek lenni kéne, annak legfőbb oka a régiebb mulasztásokban rejlik. A mulasztás mindenütt megboszulja magát. Legfőként pedig ott, hol elhanyagoljuk megszerezni az eszközöket, miáltal a kor szellemével haladást biztosíthatnánk magunknak. Mi pedig valljuk be az igazat, nem tettük azt.

Akkor, midőn a külföld, a kultur államok nem léptek még fel velünk szemben versenytársak, de fenyegetve voltak; midőn a belföldi kézműves saját productumát, bármily gyarló is volt az, még értékesíthette, elhittük, hogy ez a viszony örökké tart, s még a fogyasztó közönség miveltisével párhuzamban a szép izlés is folyvást fejlett, mi a czehek bátyjai mellé bűzódtnak, izoláltak magukat a külföldtől, mely a nemesítő iparban roppant lépéseket tett előre, nem fordítottunk kellő gondot az ipar lelkére, a szép izlésre, a lélek kiművelésére, dolgoztunk tovább is hitvány, gyarló eszközökkel, a minek következtében a keresetüket már nem elégíthették ki; a yers terményeket nem tudtuk a kézmű iparnak közvetlenül átadni, hanem külföldről kelle megvásárolnunk, még pedig méregdrágán, és így mig folyvást vándorolt ki a pénz külföldre a megnevesített nyers anyagokért, itt benn a keresők egy része idegen piacokon elégitette ki szükségleteit, mert a belföldi termény nem volt inyére.

Igy állott nállunk az ipar. Különösen Erdélyben, mikor a szabadipar ki lön mondvá.

Egy kis tanulság.

(B—n.) Figyelemmel kísérve az országgyűlési vitákat, észrevehettük azonnal, hogy a különböző miniszteriumok budgetjeinek vitásakor ritkán mulasztá el az ellenzék egyik másik fontoskodni szerető tagja olyan vádakkal élni és oly kifejezéseket használni, hogy méltán meglehetlen lehet azon minden jobb érzelmet, úgy az országgházában, mint a közönség nagy körében. A baloldalon nem kimélték fáradságot, csak hogy mennél sértőbb és erősebb kifejezésekkel teljes legegőbbeször azonban előre elkészíték az alapot, melyre állhassanak. Csináltak „közvéleményt,” melyre hivatkozhasanak; csak hogy ez az alap épen nem biztos s az ugynevezett közvélemény — az a néhány ember — fölé volt vezetve. Lapjaikban tárgyalták először az ügyet, a sok mendemondát, s miután azt annyiszor hozták elő, hogy már némi valószínűséggel bírhatott közönségük előtt, az országgyűlésen állottak elő hazafi (!) fájdalom, vagy bosszuság hangján tartott oratóiokkal.

Rendesen megkapták a többé kevésbé helyreigazító s az igazat kimutató választ; de közelebb még egyszer sem oly erőlyesen, egyszer sem lettek annyira tönkre téve, mint a márczius 10-diki ülésen.

Az igazat megvallva, már hitelt kellett adnunk az ellenzék fáradsatlan harcosainak, midőn a honvédelmi miniszterium hibáit oly aprólékos részletességgel és kitartással tüntették fel a honvédség állapotát oly szánandó sorban lenni állították, hogy majdnem kétségbe ejtették az embert, midőn világosan kimutatták, hogy hazánk védőinek sorsát mily értetlen és hazafiatlan egének intézik. Nem késett ugyan a kormány igazolni magát; de semmi sem ért fel mégis azon erőteljes és adatús feleletekkel, melyekkel a honvédelmi miniszter és az államtitkár, elhárítván a rágalmatokat, valótlanságokat mutatván ki a vádakát, — méltóknak mutaták be magukat azon bizalomra, melylyel hazaszeretőik és a hon javára intézett fáradsatlan buzgó törekvésükért pártjuk és a nemzet nagy része irántuk viseltetik.

Némi tanulságot meríthetnek ebből az ellenzék lapok. Kérdjék ugyanis: mi a saját feladata? Az-e, hogy minden kőszabirrel, mely, ha való lenne, az ő malmukra hajthatná a vizet, felizgassák a közönséget? avagy az, hogy felcizfrázzák az

ilyen híreket s egybekapcsolják gyakran az irodalmi színvonalon alól álló gyanúsításokkal, a helyett, hogy végére járnának mi igaz azokból, minem? Az-e, hogy oly intézményeket népszerűtlenséne, melyek hivatva vannak a nemzet erejét kifejteni, vagy önállóságának nagyobb nyomatókat adni? Alig hisszük. Hogy pedig az ellenzékí sajtó sokszor mellőzi az igazat s gyanúsításoknak ad helyet, fájdalommal kell majdnem napoként tapasztalunk; mintegy szem előtt tartja a külföldi túlzók példait, melyeket habár a nagyon mivel országokban tűnnek fel, mint a sajtó kinővéseit, kerülni kellene a mi kényes politikai helyzetünkben — és nem mohón követni. Igaz, hogy rögtön nem lehet mindennek hitelességet megadni; de mi szükség van akkor a bizonytalanság alapjára állva való tényről előadni a kőszabirt, s becsmerőleg nyilatkozni a kormány vagy közegeinek intézkedéseiről, vagy általában bármiről? Nem kisebbíti-e a párt méltóságát az, ha a sajtóban hamis híreket használ eszközü, emeltyűl céljai megközelítésére. Hát a sajtó tekintélye nem gyengül-e az által, ha a benne foglalt tudósítások, állítások, mint alap nélküli egyoldalú híresztelések, az igazság első fuválmára üszkedőnek. A sajtó sajnos, ostorozzon, de csak ott, hol valódi bűn, mulasztás elkövetését látja; a pártok organumai fejtsek ki nézeteiket szabadon, függetlenül; de ne adjanak helyet azon lármas izgatásnak, mely csak zavart okoz; mert az értelmelenekekre számító szabad sajtó, nem szabad sajtó! Ez nem hegeszti be az általa ütött sebeket, hanem felszaggatja a régen már beforrtakat és újakat ver a nemzet testén, midőn nem is gondolva az államférfiúi eszélyre, gyerekként játszik a szabadsajtó sokéltű fegyverével, vagy gyakran érzékenyen sebezve meg a legfőbb nemzeti érdekeket is, melyek közt első helyen áll a honvédelmi intézmény, mint a melyet az egész nemzetnek kell felkarolni, a nemzet reményeihez mérten kifejteni. Csodálkozom kell valóban, hogy ezt az ellenzék belátni késedelmeskedik. Vajha helyrehozni sietne e téren az eddig oly sajnosan tapasztalt mulasztást; vajha velünk karöltve dolgozna az adott hasznos és realis alapokon és nem merengene el a távoli kancsalul festett egébe. Hiszem, hogy ezt az ellenzék hazafiságától valóhára megnyerjük, hisz oly régóta sötétlik előtte a jobb útra térésre intő memento.

Belügy.

Az osztályok közül vasárnap 6 osztály tartott ülést. Tárgyalattak négy törvényjavaslat, névszerint: az udvartartás költségeinek felemelése, — 1869 iki posta költségekre póthitel megszavazása, — a volt központi hivatalnokok nyugdíjai, — és végül a pénzügyi törvényszékeket tárgyzó s már mindkét ház által elfogadott törvényjavaslat 2-ik § nak módosítása.

A VII. osztály ezen kívül tárgyalás alá vette és elfogadta a magyar koronához tartozó tengerpart kikötőiből tengeren külföldre szállított túlgyfa után fizetendő illetékek eltörléséről szóló törvényjavaslatot. A nyugdíjakra nézve pedig utasítá előadóját a VII. osztály, hogy a központban volt eddigi nyugdíjalapok miben léte, azok kezelése és miként való felhasználása iránt a pénzügyminiszterhez kérdést intézzen. Az osztályok előadói a központi bizottságba a következők: a III. osztályból Majláth István, az V-ből Urbázy György, a VI-ből Széll Kálmán, a VII-ből Török Dániel, a VIII-ből Szűgyéni László, a IX-ből Hrabár Manó.

A baloldali kör mart. 14-iki értekezletén első sorban az 1848/9 ki honvédek segélyezésének ügye kerülővén szőnyegre, ezt illetőleg az értekezlet következő megállapodásra jutott: Bár a baloldali kör egyáltalában nem látja a honvédek kántak, özvegyek és árvaik ellátásának kérdését a legnagyobb mérvűt magánadakozás által is megoldottnak; bár el van határozva arra, hogy a törvényhozási intézkedést minden alkalommal sürgesse: mindazáltal addig is, mig ez irányban törekvéseinek érvényt szerezni képes lenne, a magán adakozás utján segélyezéstől sem fogja — ha arra, mint némelyek értesítése szerint czélba véve van — felszólíttatik, s a tenni szándékoló intézkedések ezélszerűségéről meggyőződik, — hozzájárulását megtagadni, egyébiránt a segélyezés kérdését, mint eddig így ezentul is semmi esetben sem tekintvén pártkérdésnek, tagjai mint magánemberek, valamint eddig is hozzájárultak minden segélyezéshez, úgy ezutal is tetszésük és tehetőségüköz képest fognak a közelebbiről megindított aláírásokban részt venni. Ezután a Fiume ügyében kiküldött bizottság jelentése kerülővén szőnyegre, az értekezletaban állapodik meg, hogy az indítványba tett provisoriumot azon kikötéssel, hogy a kormányzó azonnal kineveztesse s a tengerészeti ügyek azonnal átvételét is rendezetni fognak, elfogadják.

A főrendi háztól visszautalt bírósági szervezetre és államszámvevőszékre vonatkozó törvény-cikkelyekre nézve az értekezlet megtartja eddigi álláspontját.

Gr. Andrássy Gyula miniszterelnök urnál f. hó 13 kán gyűltek össze Pest s Buda városok azon küldöttei, kiket mindkét város a városok szabályozása és szépítése ügyében választott. A mi

színterelnök e bizottságnak előterjeszté az ezen ügyre vonatkozó kölcsönről s annak befektetése módjairól szóló törvényjavaslatot, s mind Andrássy gróf, mind Csengery Antal részletesben is előadta s indokolta e törvényjavaslat egyes részeit. A munkálatokra vonatkozó s már kész terveket szintén bemutatták ez ügyről.

A törvényjavaslat 28 § ból áll.

A kölcsön összege, mint tudjuk, 24 millió frt mely teljesen befizetetik az állampénztárába. Az állam e kölcsönért 50 éven át 1.224.000 frt évi járadékot fizet, s ennek megfizetésével megszűnik minden kötelezettsége. A kibocsátandó sorsjegyeket a törvényjavaslat az állampapírokkal egy színvonalra állítja, s megszabja, hogy 100 frtnál nem szólhatnak kisebb összegekre. Egy sorsjegy azonban két részre osztható. A legkisebb nyereséménynek is minden 100 frt után azonnal 104 frtnak kell lennie, s az fokozatosan folemelendő 200 frtra. Az első évi járadék az állam által 1871. jan. 1 én fizetetik, s a további törlesztés felévi részletekben történik. A kölcsön által valóstíttatni kívánt munkálatok már tudva vannak korábbi közlésekből. A kölcsön felhasználása, a egyáltalában a fővárosokat illető országos közmunkák felett a londoni „metropolitan board of works” démi mintájára szervezett tanács őrökdi. E tanácsba 6 tagot választ Pest városa, 3 tagot Buda, 9 tagot pedig a kormány nevez ki. Az elnököt, esbetőleg alelnököt szintén a kormány nevezi ki. Ezenkívül mindkét város választ egy-egy szepítési bizottmányt, mely kezdeményezési s javaslatteletti joggal bír.

Népszámlálási adatok. K. Várárhelyt a népszámlálás eredménye következő: A város összes lakossága 4.546. Ebből férfinen 2.223, nő 2.323. Vallás szerint: református 2.574, róm. kath. 1.906, görög 26, gör. kath. 3, ágostai 17, unitárius 5, izraelita 15. Az összes lélekszámból 1.207 férfi ir, olvas, 693 nő ir, olvas; 37 férfi csak olvas, 168 nő csak olvas; 970 férfi, 1462 nő sem írni, sem olvasni nem tud, és így 2.441, a lelkek száma felénél több nem tud sem írni, sem olvasni.

Br. Podmaniczky Frigyes beszéde

a képviselőház márczius 9-iki ülésében.

T. ház! Megvallom, nem tartottam volna szükségesnek épen e kérdésben felszólalni, ha esetlegesen egyik igen t. elvbarátom által e kérdésben pártunk részéről mint valami fehér veréb oda nem állítottam volna, mint ki egyetlenegy a maga nemében; miután én előadást úgy értem, hogy a honvédelmi miniszter nem akar kinevezni baloldali embert a honvédségbe, és csak engemet nevezett ki, ebből más következtetést nem vonhattam, mint azt, hogy ki baloldali, ha ki akar nevezettni honvédnek, vagy meggyőződését kellett megtagadni, vagy antichambrirozni. (Balfelől felkiáltások: nem mondta senki.) Megengedem, hogy nem így volt érteve, de más felől megengedi t. barátom, ha én mint honvéd kötelességemnek tartom ez irányban felszólalni.

Kötelességemnek tartom itt nyíltan kimondani, hogy én nem antichambrirozom; kötelességemnek tartom kimondani, hogy kívánom, vajha minden képviselőt urt oly keveset antichambrirozna valaha a ministeriumnál, mint én. (Éljenzés és taps a jobboldalon.)

T. ház! Én a honvédség kérdését nem tekintem pártkérdésnek. (Zajos helyeslés.) Nem fogom megengedni az én meggyőződésemel fogva soha, hogy e kérdés pártkérdésnek tekintessék. (Helyeslés a jobboldalon.) Pártunk ezt kimondotta 1868 ban s én épen azért, mert akkor oly helyesen kimondotta ezt, most a kérdéshez egyszerűen úgy szólok mint képviselő, a kinek kötelessége e kérdésben minden pártszemponttól eltekintve, elmondani tiszta meggyőződését. (Helyeslés.)

Miután én nem olvasom le tapasztalataimat, mert azok hála istennek igen mélyen be vannak véve emlékezetembe, egészen egyszerűen fátolt borítva a multa, (Egy hang a szélső baloldaltól: Pokrócot!) melyre nézve igen sokat pro és contra lehetne felhozni, egyszerűen elmondom, hogy mióta a honvédség eszméje most legtöbb felmerült, mit tapasztaltam? s mi által vezéreltettem? (Halljuk!) Én, midőn az 1867 ki évben ő Felaségeit, azon kegyadományyal lepték meg a honvédséget, megvallom az igazat, nem tudtam azon pillanatban, mit kell éreznem; én örültem, rendkívül örültem, én nem okoskodtam, nem azt néztem, vajjon hogy lesz ez kezelve, hanem azon gondolkodtam, hogy ime elértem egyik vágyam tetőpontját, elértem azt, hogy ezen adomány nyomán egy valóban nemzeti institutio fog támadni, melynek jövődelmeiből az elaggott, a megcsontult honvédek fenn fognak tartatni; mert t. ház! azon katonára néve, ki a házáért vértett, sokkal értékebb azon adomány, melyet a tiszta meggyőződés tesz a hazá oltárára, mint az, melyet tisztán és egyszerűen megzavaznak. (Zajos helyeslés és éljenzés jobb felől.) A haza adományához az járul, kinek meggyőződése azt sugálja (Mozgás a baloldalon, éljenzés jobb felől), az adót pedig kivetik mindenkire, bármi legyen meggyőződése. (Helyeslés jobb felől.) Ez az én meggyőződésem. (Halljuk!) De mi történt ezután?

Én akartam hallottam beszélni, sokat ol-

vastam, de utoljára a főczél elérésére, nem akarom mondani ki hibája által, de tapasztaltam, hogy nem történt semmi. — Nehányan kezdtünk adakozni, ez megakadt; később agitatio történt ellene s ennek következtében azon szép fundus elosztott és azon szép magasatos czél egy pár hónap alatt délibábként eltűnt. (Ivánka Imre közbeszól: Ki csinálta?)

Hogy ki csinálta azt nem tudom, de hogy elmondhatjuk mindnyájunk a peccavit, hogy volt benne mindnyájunknak részünk, azt tudom. (Derültség.)

Azután következett a honvédség második stádiuma, ez volt 1868 ban őszkor, midőn a honvédségről szóló törvényjavaslat a véderőről szóló törvényjavaslatl együtt benyújtott.

Miután én különösen a törvényjavaslatot oly főértekezőnek tartom, s mert igazságtalan nem szeretek lenni, lehetetlen hogy e helyen ki ne nyilvánítsam, miszerint azt, hogy ezen törvényjavaslat akkor tárgyalás alá kerülhetett, csak a miniszterelnöknek, mint honvédelmi miniszter fáradozásainak köszönhetjük. Mert legyünk méltányosak, és igazságosak maguk iránt is: bizony akkor nagyon sokan közülünk jobban szerettek volna haza menni, mintsem itt még azon nehéz napokat leélni, melyekre mindnyáján emlékeztünk még. Reám nézve azon törvényjavaslat tárgyalása a házban a legemlékezetesebb és legélvezetesebb percek emlékeit rejti, mert tiszta hazafiságot, önzéstelen meggyőződést láttam kinyomva minden egyes szóban, mely akár jobbról akár balról a tjavaslatra nézve mondatott. Ezután sémlettünk. Méltóztassanak meginni, hogy figyelemmel kísértém azonnal, a mint a honvédség szervezése megkezdődött, a vélemények alakulását. Nem a közvéleményt, mert az nem közvélemény. Igen sok ember ugyanis, mikor négy szem közt beszéltem vele a honvédségről, oly gyönyörűnek találta azt, oly ömlengéssel beszélt róla, és ha vele 8 szem közt beszéltem, nem ismertem rá. (Tetszés jobb felől.) Én figyelemmel kísértém az egészet, nagy szavak nélkül iparkodtam az emberekre hatni, és meglehet, hogy hibás, de legbensőbb meggyőződésem, hogy honvédség nélkül a véderőt reformálni nem lehet. A ki tehát azt mondja: Én a honvédség lehető legközelebbi szervezéséhez nem járlok, az azt mondja, hogy a hadsereget reformálni nem lehet. Figyelemmel kísértém a dolgot, de azt láttam, hogy az emberek félnek, az emberek bizonyos nyomás alatt vannak, az emberek nem tudják mit higgyenek. Én akkor egy levelet írtam a miniszterelnök urnak, és megkértem őt, legyen szives engem főhadnagynak kinevezni. Főhadnagynak pedig azért, mert átolvastam a törvényt, s mert tudtam, hogy mint kapitány nem tehetek szolgálatokat akkor t. i., mivel falun laktam. Azonban kaptam a miniszterelnök urtól egy igen szívélyes választ, melyben felkért, hogy álljak el szándékomtól, és engedjem meg, hogy kapitánynak nevezzen ki. Elfogadtam az ajánlatot, mert ismertem okát. Időközben t. i. saját társaim jöttek hozzám és panaszkodtak irányomban. És miért panaszkodtak? azért, hogy én főhadnagyságot kértem, és hogy én a rangotrontom. Valóban elbámultam. Hát ide jutottunk, hogy mikor arról van szó, hogy szolgálatot tegyünk a hazának, akkor rangról beszélünk? (Helyeslés jobb felől, nyugtalanság balon.) Megvallom, ez reám nagyon szomorú hatással volt, szomorú hatással egyrészt azért, mert a rangkorságot gyűlölöm, részint azért, mert azt mutatja, hogy számtalanok nem olvastak el a törvényt és tulajdonképen nem ismerik a törvény alapját; mert különben természetesen azt mondták volna, hogy hiszen ő a lovasságnál csak mint főhadnagy tehet szolgálatot a szabadságos állományban.

Én ezeket, t. ház, fel akartam hozni mentésgül magam iránt, de mentésgül egyszersmind azok irányában is, kik azzal vádoltatnak, hogy baloldali meggyőződéssel bíró embereket nem neveztek ki. (Felkiáltás a balon: Igaz!) Megeshetett, de kérem, ily viszonyok között, pedig higgyék meg nekem, a mit mondok, tiszta egyszerű igazság — ily viszonyok között ugyan hol akadt volna baloldali ember oly nagy számmal, a kik szívesen mentek volna a honvédségbe, — bizony nem akadt, hanem igen sok ki akart menni, el lett ijesztve attól, hogy a szabadságos állományba lépjen.

Egyébiránt a mi a kinevezéseket illeti, elhiszem, tudom, hogy igen sok hiba történt; de kérem, mi nem vagyunk mai honvédek, mi megkopaszodtunk ezen szolgálatban; gondoljanak vissza, hát ezelőtt 22 évvel nem történt e számtalan hiba? — és ha akkor azon hibák miatt nem tettük volna meg kötelességünket, a mit teljesítettünk, azon hibák dacára is — bizony akkor kötelességünk nem teljesítésének szomorú következményei lettek volna; de e hibák mind elenyésztek szemünk előtt, mert fölfogtuk fontos feladatunkat.

Én részemről igen szerencsés voltam, mert 5 baloldali embert ajánlottam, s mind az 5 igen szép állást foglalt el és diszere válik a honvédségnek. (Tartós éljenzés.) Én megengedem, hogy lehetnek körülmények, esetek, a mikor a politikai véleményre némi súlyt fektetnek; de másrésről, midőn egy oly intézményről van szó, melyet nem lehet pártkérdésnek tekintetünk, melyet az összes ország kérdésének kell tekintetünk, — mikor egy

ugy játszani, mint ma, alig láttuk. Különösen a 3. dík felvonást kell kiemelni. Ez felette nehéz, de a darab költészet nagyrészt itt összpontosul. Nemes harag, ijedség, kétségbeesés, szerelem és lemondás, szenvedélyek és érzelmek sztereotipjai ott, melyek hol egyenként, hol egyesülten támadják meg a szerencsétlen nőt. Sz. M. Laura mindazoknak élő tükré volt. Épp oly művészi színezett a nemes harag, a gyűlölet percekében, mint a lemondás, a kétségbeesésében. Az 5. dík felvonásában szintén érzéssel játszott, a hálajelenet szépen sikerült. Prielle (Armand) kielégített; leginkább pedig a 4. dík felvonásában, hol szokottnál több melegséget és erélyt tanúsított. Takács, mint Duval, méltó köztetséget aratott.

Szerkesztői nyílt posta.

M.-cs F. úrnak M. Várhelyt. Magánlevelet küldtünk, legközelebből el lesz minden igazítva.

Sz. sz. B.-nak M. Várhelyt. Intézkedtünk a kérdéses közlemények iránt, hát ti? várjuk.

K. L. úrnak N. Szében. Oly cikket, mely csupán személyes érdek és olyannyira nincs irodalmi hangon tartva, nyílttérben sem adhatunk.

T. Kovrig Tivadar úrnak Balázsfalván. A márcz. 15-én kelt levelében említett 10 frtot szerkesztőségünk ez ideig sem kapta kezéhez.

KÜLFÖLD.

Páris, mart. 14. Rómából érkezett hiteles tudósítások szerint Daru grófnak Rómába intézett jegyzéke csupán a francia külön meghatalmazottak a közzétett 21 kánon által felvetett kérdésekben való meghallgatását szándékozik készíteni. A francia kormány nem bírt tudomással a közzétételről akkor, midőn az ünnegyzet elvételét kimondta. Ama reményében azonban, hogy a zsinat tisztán csak vallási kérdéseket fog tárgyalni, a kormány ezáltal csatlakozott. A modern társadalom alapelveinek ily erőszakos megsértését egy európai kormány sem hagyhatja jóvá.

London, mart. 14. Gladstone és Granville a parlament mindkét házában billt jelentettek be Irlandban a törvényes állapot helyreállítására vonatkozólag, a nélkül, hogy az esküdtsekek felfüggesztése, a sajtótörvény szigorítása és egyéb erélyes kivételes rendelkezések által a szabadság általános korlátoztatnék.

Madrid, mart. 14. Az összeírás ellen tegnap történt néptüntetés iránti interpellációra válaszul azt feleli Prim: hogy a néptömeget öt „Le az összeírás!” kiáltások mellett vette körül az alkale kapunál, és követeket dobált utána; szökevényi nyilatkozatát, hogy ilyes nyilvánvalóan többé nem lehet eltérni. Soler és Sorni republikánusok az ezen eset iránti felelősséget elutasítják pártjuktól.

A spanyol cortes gyűlés 13. ülésében Prim, Castelar interpellációjára válaszul, minden államcsíny iránti felelősséget visszautasított, s kijelenté, hogy ha valaha a cortes gyűlés szabadsága, a monarchia választásra vonatkozólag fenyegetve lenne, — ő azt mindenki ellenében védelmezni fogja.

Az „Angebot. Allg. Ztg.”-nak egy, Rómából 10. ről kelt távirata szerint, az ellenzéki pártok tiltakozást adtak be, a zsinat számára kiszabott, átvizsgált ügyrend ellen.

Róma, mart. 14. Biztosan állítják, hogy Franciaországon kívül Ausztria és Spanyolország is fogadják képviselőket küldeni a zsinatra.

Berlin, mart. 15. A bir. gyűlés — a bűntető törvénykönyvet tárgyalván — a politikai bűntények megbüntetésére vonatkozólag következők

dítványt fogadta el: Fegyházi büntetést csak akkor lehet kiszabni, ha a bűntény becsutlen érdeket következménye.

Gabona ár Kolozsvárt márcz. 10-n 1870. (Alsó a. mérő, középár.)

Tisztabúza 4 frt 48 kr. Elegybúza 3 frt 58 kr. Rozs 2 frt 36 kr. Árpa — frt — kr. Zab 1 frt 70 kr. Törökbuza 2 frt 20 kr. Pityóka 1 frt 4 kr. Marhabús fontja belváros 20, külvárosban 20 kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről

Mártius. 17-n: 5% Metaliques 100 frt 61.55. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 71.50. Kamat 61.55. 1860. Kölcsön 98.30. Bankrészesvény 725. Hitelintézet részvény 200 frt 282.40. London 10 frt st. 100 frt. 23 1/2, kr 123.25. Ezüst 121.35. Cs. királyi arany 5.85.

Földterhentesítési kötvények: Magyar 78.75. Temesi 77.50. Erdélyi 75.25. Horv.-Slavon 83.60.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

HIVATALOS.

Sz. 18. 1870.

(135)

(1-3)

Pályázat.

Nemes Alsó-Fehérmegyében keblezett Verespatak bányász közönségben rendszerezett főorvosi állomásra, melyre 750 frt évi fizetés, 120 frt. lótarási díj, 100 frt. szállásdíj, és kameralis szervezett nyugdíj van összekötve.

Midőn ezen Simai Tivadar orvosudor ur lemondása által újból ürességbe jött főorvosi állomásra pályázat nyíltatik; felhívának pályázni szándékozó orvos tudor urak, szakképzettségüket, a román és magyar nyelvben jártasságukat igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványukat, illetékes helyhatóságunk előjárásának útján az „Abrudbánya Verespataki nehézké pénzalap választmányához“ Abrudbányára, f. év április hó 24-ig mint zárhatár ideig beküldeni.

Az Abrudbánya Verespataki nehézké pénzalap választmányától. Abrudbányán, mártius hó 8-án, 1870.

BÁLINTH SIMON, elnök.

NEM HIVATALOS.

(136)

19/3

(1-3)

POPP J. G. gyak. fogorvos urnak

Bécsben, Stadt, Bognergasse N. 2.

Zaandam, 1869, október 29-én.

Maj levelemmel kérem Önt, sziveskedjék nekem lehető gyorsan ANATHERIN-SZÁJVIZET és NOVENYI-FOGPORT küldeni.

Az Anatherin-Szájviz, jó hatásánál fogva, itt napról-napra kelendőbb lesz s jelenthetem önnek, hogy több oldalról kedvező eredményt jutott tudomásomra, még pedig sok szájfájás, sőt még kinos fogfájás esetében is, mikor már egyéb szerek eredmény nélkül használtattak.

Anatherin-Szájviz-készletem elfogyott, tehát mielőbb újat várok.

Tisztelettel

van-Aken H. G., Waazrahaas.
Kapható: Kolozsvárt: WOLFF J., Dr. HINCZ Gy. ENGEL J. és BINDER gyógyszerészek és KÁRVÁZ J. Tordán: Wolf gyógyszerész. Dézsen: Krémer Sámuel. Dézsen: Bosniaki és Gergely. Medgyesen: Folbert gyógyszer. Nagy-Enyeden: Oberth J. gyógyszer. M. Várhelyt: Fogarasi D. és Bucher. Szászvároson: Leonhardt. Szász-Régenben: Traugott és Wachner. Zilahán: Weiss gyógyszer. Sz. Somlyón: R. Tarsa Ign. Kézi-Várhelyt: Nagy Jakab. Bősoronyban: Lányi J. gyógyszer. Nagy-Bányán: Papp gyógyszer. N.-Károlyban: Jellinek gyógyszer. Szimyer-Várallyán: Gerber gyógyszer. Szében: Sill Mih. Müller gyógyszer. Zóhrer, Steiner. Brassóban: Fabik gyógyszer. Jekelius gyógyszer. Anken C. és társa. Károly-Fehérvárt: Wagner könyvtár. Segesvárt: Markus Fr. Teutsch J. B. Misselbacher. Besztercén: Dietrich és Fleischer. Tergovits Ed. Nussbeck, Textoris G. M. Nyiregyháza: Bacsa B. gyógyszer. Reich, Pavlovich. Balázsfalván: Fülöp és társa. N.-Almdson: Beck M. Gy.-Sz. Miklós. Mikó M. Sz.-Uvárhelyt: Beczás Em. Földvált: Temmer E. Bassóban J. v. Müller, gyógyszerész.

Nyavalyatörésben (Fallsucht) szenvedőket

Ievél általi uton gyógyít a nehézkör valódi orvosa Dr. Killisch O. Berlinben, Mittelstrasse N. 6. Eddig 100-nál több nyavalyatörést gyógyított meg. (97) 19/3 (8-156)

(95)

19/3

(6-20)

Isten áldása Kohn-nál Bécsben!!

Váltóiroda, tőzsde- és sorsjáték-iroda.

Vásárlás- és eladás mindenféle állam- és fizetési papírnak, arany- és ezüstpénznek, tőkehelyezések ajánlása, szelvények beváltása és felvilágosítások.

Sorsjáték-iroda. Sorsjegyek és igérvények minden húzásra. 20-ard részletjegyet 1864-diki államsorsjegyre 8 frt., hitelsorsjegyre 10 frt.- egy ily részletjegyet megvásárlása által a tulajdonos azonnal játszik egy húzás részére a részletjegyen pontosan körülírt és nálunk letéteményezett sorsjegyre, és e sorsjegyet egy húzás részéig 8 frt. tulajdonos. Ily részletjegyet a napi árfolyam szerint mindig visszavesszünk.

Sorsjegyek részletfizetésre. 1864 ki igérvények 3 frt. mintegy 500 frt. letétemény lefizetése mellett minden egyes tőzsde zárása, az az 5000 frt. pontosan és szigorú, alkuszok közbenjárása nélkül, egyenesen általunk eszközölhetnek. Meghosszabbítások a legolcsóbban. A nyereség azonnal és minden levonás nélkül kifizetett. Program ingyen. Irás- és szóbeli megkeresésre felvilágosítás.

Kohn József és Társa,

Pénzváltó, Bécs, Stadt, Schottengasse N. 6.

(129)

3-3

(133)

(2-3)

Gróf Haller Ferenc ur ö. exel. Kerelő-Szt. Páli uradalmában egy 5 éves, 16 markos, telivér, barna pej-ménél (apja Bakator, anyja Yelva) idei Mártius 15-én a hágtás kezdetét veendi mi azon megjegyzéssel hozatik küldtömásra, hogy egy kanczárát 15 fr. o. é. fizetendő, csak is hágtásdíj fejében.

Különb. bővebb értesítést nyerhetni Kerelő-Szt. Pálon (utóposta Radnóth) uradalmi gazdatiszt — Szöcs Ferencznel.

Haszonbér. Frendel Déneznek Kolozsvártól két-óránnyira országút mentén, attól 1/4-ed óránnyira fekvő dezmeri özszes birtoka, (mely az erdők kivételével áll 151 hold szántó, 94 hold kaszáló, 1 hold szőlő, 12 hold legelőből) 1870 év Szent-György napjától kezdve kiadó.

Értekezhetni a tulajdonossal Vízaknán, akár Kolozsvárt Tompa Károly ügyvéddel sétatérutca 3 szám.

(125)

(3-3)

Hirdetmény.

Külső torda utca 6-ik számú házban 4 vagy 5 szoba, konyha, kamara, és pinczével Szt. György napkor bérbe kiadó. Értekezhetni ugyanott a tulajdonos megbízottjával.

(111)

(4-8)

!!! Kezet kell nyújtani a szerencsének WOLFF LOUIS-nál !!! Ezen jelszó alatt előbbi húzásoknál 152,000, 103,000, kétszer 102,000, kétszer 100,000, háromszor 50,000, 30,000, 25,000, valamint sok 12,000, 10,000 és sat. nyereséget esett üzletben, ritkán fizetett ki gyűjtőde érdekelteinek annyit tetemes nyereséget és „szerencse gyűjtőde” híret méltán megérdemli.

April 20-kán lesz az új s az államtól biztosított pénzkioszolás húzása, s nagy választékban kaphatók: egész eredeti sorsjegyet (nem igérvény) 4 ft o. é. fél 2 ft o. é. negyed 1 ft o. é. 28,900 nyereséget közt következő főnyereségeknek kell 4 millió, 296,000

összegeben megjelenni. 250,000, 150,000, 100,000, 50,000, 40,000, 30,000, 20,000, kétszer 20,000, három 15,000, négy 12,000, 11,000, öt 10,000, öt 8,000, hét 6,000, huszonegy 5,000, négy 4,000, harminchat 3,000, százhuszonhat 2,000, hat 1,500, kétszázhat 1,000, sat. sat.

Bérmentes és az özszegezzel ellátott megrendeléseket pontosan megküldök minden világossá. Minden résztvevőnek az állampapírral ellátott eredeti sorsjegyet (nem igérvény) küldetük meg; hasonlóképpen megkapja mindenki húzás után a hivatalos kisorsolási lajstromot.

Tessék egyenesen WOLFF LOUIS, bankárhoz Hamburgban fordulni.

Különbösen arra figyelmeztetjük, hogy a hivatalosan megállított húzási nap april 20-ka, minden má sállítás hamis.

(66)

19/3

(3-5)

Dr. Pattison

csúszvattája

azonnal enyhít és gyorsan gyógyít csúzt és köszvényt, minden alakban, u. m. arcz, mell, torok- és fogfájást, fő, kéz- és térd-köszvényt, inrángatást, hát- és ágyékfájdalmat.

Egész nyálalbal 70, fél nyálalbal 40 kron kapható: Kolozsvárt ENGEL J. JÓZSEF gyógyszerésznél.

(134)

(2-3)

Haszonbéri hirdetés!

Az ugynevezett középkapuban a veres fogadó mellett, a „ZÖLD KOSZORU” című vendégfogadó, haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet helyben a tulajdonossal, 413 sz. alatt.

(122)

(2-*)

Csapó Sándornál

Kolozsvárt

Legnagyobb dírtam selyem, nemes, básony, posztó, szalma és hár fűt kalapok. Fűt és nő-czipők. Legújok fűt, segyemből, eszemből és vászonból. Válassz - halász - lovag esküdtök és szerzetesek. Valódi angol és belga bőrgyöngyök. Új bűntörök bőrből és vízmentes vászonból (water proof) Rendkívül olcsó árban.

Legnagyobb dírtam selyem, nemes, básony, posztó, szalma és hár fűt kalapok. Fűt és nő-czipők. Legújok fűt, segyemből, eszemből és vászonból. Válassz - halász - lovag esküdtök és szerzetesek. Valódi angol és belga bőrgyöngyök. Új bűntörök bőrből és vízmentes vászonból (water proof) Rendkívül olcsó árban.

Legnagyobb dírtam selyem, nemes, básony, posztó, szalma és hár fűt kalapok. Fűt és nő-czipők. Legújok fűt, segyemből, eszemből és vászonból. Válassz - halász - lovag esküdtök és szerzetesek. Valódi angol és belga bőrgyöngyök. Új bűntörök bőrből és vízmentes vászonból (water proof) Rendkívül olcsó árban.

Legnagyobb dírtam selyem, nemes, básony, posztó, szalma és hár fűt kalapok. Fűt és nő-czipők. Legújok fűt, segyemből, eszemből és vászonból. Válassz - halász - lovag esküdtök és szerzetesek. Valódi angol és belga bőrgyöngyök. Új bűntörök bőrből és vízmentes vászonból (water proof) Rendkívül olcsó árban.

Legnagyobb dírtam selyem, nemes, básony, posztó, szalma és hár fűt kalapok. Fűt és nő-czipők. Legújok fűt, segyemből, eszemből és vászonból. Válassz - halász - lovag esküdtök és szerzetesek. Valódi angol és belga bőrgyöngyök. Új bűntörök bőrből és vízmentes vászonból (water proof) Rendkívül olcsó árban.

Legnagyobb dírtam selyem, nemes, básony, posztó, szalma és hár fűt kalapok. Fűt és nő-czipők. Legújok fűt, segyemből, eszemből és vászonból. Válassz - halász - lovag esküdtök és szerzetesek. Valódi angol és belga bőrgyöngyök. Új bűntörök bőrből és vízmentes vászonból (water proof) Rendkívül olcsó árban.

Legnagyobb dírtam selyem, nemes, básony, posztó, szalma és hár fűt kalapok. Fűt és nő-czipők. Legújok fűt, segyemből, eszemből és vászonból. Válassz - halász - lovag esküdtök és szerzetesek. Valódi angol és belga bőrgyöngyök. Új bűntörök bőrből és vízmentes vászonból (water proof) Rendkívül olcsó árban.

Legnagyobb dírtam selyem, nemes, básony, posztó, szalma és hár fűt kalapok. Fűt és nő-czipők. Legújok fűt, segyemből, eszemből és vászonból. Válassz - halász - lovag esküdtök és szerzetesek. Valódi angol és belga bőrgyöngyök. Új bűntörök bőrből és vízmentes vászonból (water proof) Rendkívül olcsó árban.

Legnagyobb dírtam selyem, nemes, básony, posztó, szalma és hár fűt kalapok. Fűt és nő-czipők. Legújok fűt, segyemből, eszemből és vászonból. Válassz - halász - lovag esküdtök és szerzetesek. Valódi angol és belga bőrgyöngyök. Új bűntörök bőrből és vízmentes vászonból (water proof) Rendkívül olcsó árban.

Legnagyobb dírtam selyem, nemes, básony, posztó, szalma és hár fűt kalapok. Fűt és nő-czipők. Legújok fűt, segyemből, eszemből és vászonból. Válassz - halász - lovag esküdtök és szerzetesek. Valódi angol és belga bőrgyöngyök. Új bűntörök bőrből és vízmentes vászonból (water proof) Rendkívül olcsó árban.

Legnagyobb dírtam selyem, nemes, básony, posztó, szalma és hár fűt kalapok. Fűt és nő-czipők. Legújok fűt, segyemből, eszemből és vászonból. Válassz - halász - lovag esküdtök és szerzetesek. Valódi angol és belga bőrgyöngyök. Új bűntörök bőrből és vízmentes vászonból (water proof) Rendkívül olcsó árban.

Legnagyobb dírtam selyem, nemes, básony, posztó, szalma és hár fűt kalapok. Fűt és nő-czipők. Legújok fűt, segyemből, eszemből és vászonból. Válassz - halász - lovag esküdtök és szerzetesek. Valódi angol és belga bőrgyöngyök. Új bűntörök bőrből és vízmentes vászonból (water proof) Rendkívül olcsó árban.

Legnagyobb dírtam selyem, nemes, básony, posztó, szalma és hár fűt kalapok. Fűt és nő-czipők. Legújok fűt, segyemből, eszemből és vászonból. Válassz - halász - lovag esküdtök és szerzetesek. Valódi angol és belga bőrgyöngyök. Új bűntörök bőrből és vízmentes vászonból (water proof) Rendkívül olcsó árban.

Legnagyobb dírtam selyem, nemes, básony, posztó, szalma és hár fűt kalapok. Fűt és nő-czipők. Legújok fűt, segyemből, eszemből és vászonból. Válassz - halász - lovag esküdtök és szerzetesek. Valódi angol és belga bőrgyöngyök. Új bűntörök bőrből és vízmentes vászonból (water proof) Rendkívül olcsó árban.

Legnagyobb dírtam selyem, nemes, básony, posztó, szalma és hár fűt kalapok. Fűt és nő-czipők. Legújok fűt, segyemből, eszemből és vászonból. Válassz - halász - lovag esküdtök és szerzetesek. Valódi angol és belga bőrgyöngyök. Új bűntörök bőrből és vízmentes vászonból (water proof) Rendkívül olcsó árban.

Legnagyobb dírtam selyem, nemes, básony, posztó, szalma és hár fűt kalapok. Fűt és nő-czipők. Legújok fűt, segyemből, eszemből és vászonból. Válassz - halász - lovag esküdtök és szerzetesek. Valódi angol és belga bőrgyöngyök. Új bűntörök bőrből és vízmentes vászonból (water proof) Rendkívül olcsó árban.

Legnagyobb dírtam selyem, nemes, básony, posztó, szalma és hár fűt kalapok. Fűt és nő-czipők. Legújok fűt, segyemből, eszemből és vászonból. Válassz - halász - lovag esküdtök és szerzetesek. Valódi angol és belga bőrgyöngyök. Új bűntörök bőrből és vízmentes vászonból (water proof) Rendkívül olcsó árban.

Legnagyobb dírtam selyem, nemes, básony, posztó, szalma és hár fűt kalapok. Fűt és nő-czipők. Legújok fűt, segyemből, eszemből és vászonból. Válassz - halász - lovag esküdtök és szerzetesek. Valódi angol és belga bőrgyöngyök. Új bűntörök bőrből és vízmentes vászonból (water proof) Rendkívül olcsó árban.

Legnagyobb dírtam selyem, nemes, básony, posztó, szalma és hár fűt kalapok. Fűt és nő-czipők. Legújok fűt, segyemből, eszemből és vászonból. Válassz - halász - lovag esküdtök és szerzetesek. Valódi angol és belga bőrgyöngyök. Új bűntörök bőrből és vízmentes vászonból (water proof) Rendkívül olcsó árban.

Legnagyobb dírtam selyem, nemes, básony, posztó, szalma és hár fűt kalapok. Fűt és nő-czipők. Legújok fűt, segyemből, eszemből és vászonból. Válassz - halász - lovag esküdtök és szerzetesek. Valódi angol és belga bőrgyöngyök. Új bűntörök bőrből és vízmentes vászonból (water proof) Rendkívül olcsó árban.

Legnagyobb dírtam selyem, nemes, básony, posztó, szalma és hár fűt kalapok. Fűt és nő-czipők. Legújok fűt, segyemből, eszemből és vászonból. Válassz - halász - lovag esküdtök és szerzetesek. Valódi angol és belga bőrgyöngyök. Új bűntörök bőrből és vízmentes vászonból (water proof) Rendkívül olcsó árban.

Legnagyobb dírtam selyem, nemes, básony, posztó, szalma és hár fűt kalapok. Fűt és nő-czipők. Legújok fűt, segyemből, eszemből és vászonból. Válassz - halász - lovag esküdtök és szerzetesek. Valódi angol és belga bőrgyöngyök. Új bűntörök bőrből és vízmentes vászonból (water proof) Rendkívül olcsó árban.

Legnagyobb dírtam selyem, nemes, básony, posztó, szalma és hár fűt kalapok. Fűt és nő-czipők. Legújok fűt, segyemből, eszemből és vászonból. Válassz - halász - lovag esküdtök és szerzetesek. Valódi angol és belga bőrgyöngyök. Új bűntörök bőrből és vízmentes vászonból (water proof) Rendkívül olcsó árban.

Legnagyobb dírtam selyem, nemes, básony, posztó, szalma és hár fűt kalapok. Fűt és nő-czipők. Legújok fűt, segyemből, eszemből és vászonból. Válassz - halász - lovag esküdtök és szerzetesek. Valódi angol és belga bőrgyöngyök. Új bűntörök bőrből és vízmentes vászonból (water proof) Rendkívül olcsó árban.

Legnagyobb dírtam selyem, nemes, básony, posztó, szalma és hár fűt kalapok. Fűt és nő-czipők. Legújok fűt, segyemből, eszemből és vászonból. Válassz - halász - lovag esküdtök és szerzetesek. Valódi angol és belga bőrgyöngyök. Új bűntörök bőrből és vízmentes vászonból (water proof) Rendkívül olcsó árban.

Legnagyobb dírtam selyem, nemes, básony, posztó, szalma és hár fűt kalapok. Fűt és nő-czipők. Legújok fűt, segyemből, eszemből és vászonból. Válassz - halász - lovag esküdtök és szerzetesek. Valódi angol és belga bőrgyöngyök. Új bűntörök bőrből és vízmentes vászonból (water proof) Rendkívül olcsó árban.

Legnagyobb dírtam selyem, nemes, básony, posztó, szalma és hár fűt kalapok. Fűt és nő-czipők. Legújok fűt, segyemből, eszemből és vászonból. Válassz - halász - lovag esküdtök és szerzetesek. Valódi angol és belga bőrgyöngyök. Új bűntörök bőrből és vízmentes vászonból (water proof) Rendkívül olcsó árban.

Megjelent és már kapható:

Kolozsvárt Stein J. Pesten Mach és Stein könyvkereskedésében:

Gr. Széchenyi István

világhírd

„BLICK”-jének magyar fordítása.

Közi K. PAPP MIKLÓS.

I-só füzet 50 kr.

Egészségi könyvtár.

I. kötet.

A husevés